

Borze v preteklem tednu

24. marec – 28. marec 2025, leto XVII, št. 13

NLB Skladi, d.o.o.

Rok Brezigar

Višji upravitelj premoženja

Carine na avtomobile zavile borze v rdeče

Carine v ZDA so bile znova v ospredju. Tokrat je ameriški predsednik Donald Trump uvedel 25-odstotne uvozne carine na avtomobile in sestavne dele, kar je negativno vplivalo na borzne trge v ZDA, Evropi in na Japonskem. Medtem se proizvodna aktivnost v Evropi povečuje, cena zlata pa je dosegla nove rekorde.

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (21. 03. 2025 – 28. 03. 2025)	Donosnost letos* (31. 12. 2024 – 28. 03. 2025)
Svet - MSCI World	-1,36%	-5,82%
ZDA - S&P 500	-1,49%	-8,95%
Evropa - DJ STOXX 600	-1,16%	+7,52%
Japonska -Topix	-1,06%	+0,80%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	-0,83%	+0,25%

* vključujoč dividende, preračunano v EUR.

Vir: Bloomberg.

V preteklem tednu so vrednosti ameriških delnic v povprečju upadle, predvsem zaradi uvedbe novih carin s strani Trumpove administracije, naraščajočih inflacijskih pritiskov in splošne negotovosti glede prihodnjih gospodarskih ukrepov v ZDA. Trump je namreč pretekli teden napovedal 25-odstotne uvozne carine na vse avtomobile, ki niso narejeni v ZDA. S tem želi spodbuditi podjetja, da proizvodnjo avtomobilov preselijo v ZDA in tako okrepijo domače gospodarstvo. A vlagatelji načeloma niso naklonjeni carinam, saj običajno dosežejo ravno nasprotni učinek, in sicer cene produktov se povečajo, proizvodnja pa pade. Največ avtomobilov v ZDA sicer prihaja iz Mehike, sledijo Japonska, Kanada, Južna Koreja in Nemčija.

Dodatno negativen signal je predstavljala objava inflacijskih podatkov. Februarska letna stopnja inflacije je znašala 2,5 %, osnovna inflacija (brez hrane in energije) pa je poskočila z 2,7 % na 2,8 %, kar je precej nad ciljno vrednostjo ameriške centralne banke (2 %). Čeprav trg trenutno še vedno pričakuje, da bo Fed letos dvakrat znižal obrestno mero, bi lahko nadaljnji inflacijski pritiski omejili obseg znižanj. To bi lahko predstavljalo težavo za ameriško administracijo, saj letos zapade velik del državnega dolga, ki ga bo treba refinancirati, visoke obrestne mere pa pomenijo tudi višje stroške dolgov. Tudi objava indeksa potrošniškega zaupanja, ki ga izračunava Conference Board, ni prinesla optimizma. Marca je indeks padel za 7,2 točke na 92,9, indeks pričakovanj potrošnikov pa se je znižal celo za 9,6 točke, na 65,2, kar je najnižja vrednost v zadnjih 12 letih. Vrednosti pod 80 pogosto nakazujejo bližajočo se recesijo. Na težave v proizvodnem sektorju je opozoril tudi padec indeksa PMI, ki ga izračunava S&P Global – s 52,7 na 49,8. Vrednosti pod 50 pomenijo, da se proizvodna dejavnost krči. Po drugi strani pa je storitveni sektor pokazal več vitalnosti; indeks PMI je dosegel trimesečni vrh pri 54,3.

Tudi evropski borzni indeksi so pretekli teden končali v negativnem območju. Glavni razlog ostajajo ameriške carine na avtomobile, saj ZDA predstavljajo ključen izvoznih trg za evropsko avtomobilsko industrijo. Negotovost dodatno pogloblja nejasna smer gospodarskih politik največje evropske trgovinske partnerice – ZDA. Po drugi strani pa so nekateri makroekonomski podatki v Evropi vendarle vzpodbudni. PMI indeks proizvodnje v območju evra je v marcu zrasel na 48,7, kar je najvišja raven v zadnjih 26 mesecih in tretji zaporedni mesec rasti. V Nemčiji so podjetja izkazala več optimizma, kar se kaže v izboljšanju indeksa poslovne klime, ki ga izračunava inštitut Ifo – ta je zrasel z 85,3 na 86,7.

Ameriške carine na avtomobile so prizadele tudi Japonsko, saj približno tretjina izvoza avtomobilov konča v ZDA. Odzval se je tudi japonski premier Ishiba, ki je opozoril, da bo vpliv teh carin na gospodarstvo zelo velik in da že išče diplomatsko rešitev z Američani, z namenom znižanja ali odprave carin na avte. Naraščajo tudi inflacijski pritiski, saj je osnovna inflacija v Tokiju in okolici zrasla na 2,4 %, kar je več od pričakovanj, zaradi česar je verjetnost ponovnega dviga obrestne mere postala še bolj verjetna.

Vlagatelji v zlato so imeli pretekli teden več razlogov za zadovoljstvo, saj je cena zlata v petek dosegla rekordnih 3.084 ameriških dolarjev za unčo. Zlato tradicionalno velja za varno zatočišče v času negotovosti, zato ne preseneča, da se povpraševanje po njem povečuje. Zaostrovanje geopolitičnih napetosti, grožnja nove trgovinske vojne med ZDA in preostalim svetom ter vztrajni inflacijski pritiski, namreč vnašajo nemir med vlagatelji. Politična retorika Donalda Trumpa glede novih carin dodatno spodbuja umik vlagateljev iz tveganih naložb v bolj defenzivne instrumente, kot je prav zlato.

Opozorilo: Ta dokument je pripravila in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska cesta 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki v tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfelji strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajatelj iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v celoti, brez izrecnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno.